

На переконання Е. Лібанової, Україна сьогодні перебуває у стані ринкового романтизму, сподіваючись на те, що ринок самостійно відрегулює доходи громадян. Але це – ілюзія, яку держава зобов'язана зруйнувати [7, с. 94].

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Отже, в цілому можна констатувати той факт, що домогосподарства є об'єктом та безпосереднім учасником реалізації фінансової політики держави, що викликано з одного боку їх активною участю в перерозподілі та формуванні фінансових ресурсів країни, а з іншого боку низький рівень активності домашніх господарств в Україні, ірраціональний характер поведінки зумовлюють необхідність об'єктивного впливу держави на цей сектор економіки шляхом ринкових та адміністративних методів – без яких в сучасному фінансовому середовищі неможливо обійтись. У цілому слід зазначити низький рівень активності домогосподарств на фінансових ринках та в економіці в цілому переважно внаслідок обмеженості вільних фінансових ресурсів, що несе негативний вплив на інвестиційний потенціал заощаджень та ефективність здійснення видатків домогосподарств, що повинно стати пріоритетним напрямком впливу з боку держави, через використання стимулів та обмежень фінансової політики країни в цілому. Шляхи вдосконалення конкретних напрямків реалізації державної фінансової політики в сфері домогосподарств повинно піддаватись науковим дискусіям та вдосконалюватись відповідно до економічних викликів.

Список використаних джерел

1. Федосов В. М. Актуальне наукове дослідження фінансів домогосподарств : рецензія / В. М. Федосов // Фінанси України. - 2012. - № 11. – С. 87-91.
2. Каламбет С. В. Фінансові ресурси домогосподарств: основи забезпечення їх фінансово-економічної безпеки / С. В. Каламбет // Інноваційна економіка. – 2013. – № 11. – С. 121-124.
3. Кейнс Дж. М. Загальна теорія зайнятості, відсотка і грошей. / Дж. М. Кейнс. – М., 1978.
4. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Писаревська А. К. Основні аспекти визначення соціальних стандартів та гарантій у контексті соціальної політики України [Електронний ресурс] / А. К. Писаревська. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vddfa/2010_2/2_Pisarevska.pdf.
6. The Heritage Foundation, Conservative policy research since [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.heritage.org>.
7. Демографічні чинники бідності / За ред. Е. М. Лібанової. – К. : Ін-т демографії та соц. досліджень НАНУ, 2009. – 184 с.
8. Фінанси : підручник / За ред. С. І. Юрій, В. М. Федосова. – К. : Знання, 2008. – 611 с.

УДК 366.54

Лащак В. В., к.е.н., доцент,
Буковинський університет,
Лащак Т. В.,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича,
м. Чернівці

Вплив зовнішніх факторів на ефективність системи захисту прав споживачів в Україні

Основним критерієм результативності системи державного управління, і зокрема і державної системи захисту прав споживачів виступає комплексна соціальна ефективність, яка відображає стан та реальну роль вказаної системи в суспільній життєдіяльності. Існує залежність між результатом функціонування зазначеної системи та рівнем і якістю вирішення основних проблем розвитку суспільства. Про ступінь результативності функціонування державної системи захисту прав споживачів може свідчити узагальнюючий індикатор стану – рівень довіри населення до органів

виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів, який відображається в кількості звернень громадян. На нашу думку варто розглянути фактори які впливають на даний індикатор згрупувавши їх за ознаками на внутрішні і зовнішні. В даній статті розглянуто зовнішні фактори впливу, та побудовано модель на основі якої дано пропозиції по вдосконаленню системи захисту прав споживачів.

Ключові слова: захист прав споживачів, звернення громадян, субєкти господарювання, валовий регіональний продукт, населення.

Основным критерием результативности системы государственного управления, и не посредственно государственной системы защиты прав потребителей выступает комплексная социальная эффективность, отражающая состояние и реальную роль указанной системы в общественном жизнедеятельности. Существует зависимость между результатом функционирования указанной системы и уровнем и качеством решения основных проблем развития общества. О степени результативности функционирования государственной системы защиты прав потребителей может свидетельствовать обобщающий индикатор – уровень доверия населения к органам исполнительной власти в сфере защиты прав потребителей, который отображается в количестве обращений граждан. По нашему мнению следует рассмотреть факторы влияющие на данный индикатор сгруппировав их по признакам на внутренние и внешние. В данной статье рассмотрены внешние факторы влияния, и построена модель на основе которой дано предложения по совершенствованию системы защиты прав потребителей.

Ключевые слова: защита прав потребителей, обращения граждан, субъекты хозяйствования, валовой региональный продукт, население.

The main criterion for the effectiveness of the public administration, and zokrema state consumer protection acts comprehensive social efficiency, which reflects the real situation and the role of this system in public life. There is a correlation between the result of the operation of this system and the level and quality of solving the major problems of society. The degree of efficiency of functioning of state consumer protection may indicate summarizing the status – the level of public confidence in the executive power in the sphere of consumer protection – which is reflected in the number of appeals. We believe it is necessary to consider the factors that affect the present indicator grouping them on the basis of internal and external. In this article the influence of external factors, and the model of which is given on the basis of proposals to improve consumer protection.

Keywords: consumer protection, treatment of citizens, subjects of management, gross regional product, population.

Постановка проблеми. У період реформи державних органів влади орієнтованої на децентралізацію загальнодержавних виконавчих функцій гостро постає проблема захисту прав громадян, як споживачів. Необхідно проаналізувати результативність державного управління у сфері захисту прав громадян як споживачів, та визначити наявні можливості держави захищати права споживачів в залежності від регіональних факторів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми питань захисту прав споживачів в ринкових умовах розглядаються на теоретичному і методологічному рівнях рядом вчених такими як: П. Калита [1], А. Мазаракі [2], Н. Салухіна [3], О. Язвінська [4], І. Дудла [5] та інші. У роботах цих авторів аналізуються загальні принципи, методи і прийоми захисту прав споживачів. Однак практично всіма науковцями захист прав споживачів розглядається на кінцевому етапі в момент реалізації або після придбання товару споживачем в основному з правової точки зору, не досліджуються фактори які впливають на кількість звернень споживачів.

Метою дослідження є аналіз результативності державного управління у сфері захисту прав споживачів, та визначення можливостей держави впливати на споживчу політику.

Основні результати дослідження. На сучасному етапі розвитку українського суспільства, коли державна система управління стоїть на порозі нового етапу адміністративної реформи, актуальними стають питання визначення та оцінки результативності державного управління, в тому числі і у сфері захисту прав громадян як споживачів та визначення оптимального підходу до оцінки результативності діяльності органів, які здійснюють захист прав споживачів.

Визначальними критеріями результативності системи державного управління, а отже і державної системи захисту прав споживачів виступає комплексна соціальна ефективність, яка відображає стан та реальну роль вказаної системи в суспільній життєдіяльності. Про ступінь результативності функціонування державної системи захисту прав споживачів може свідчити узагальнюючий індикатор стану – рівень довіри населення до органів виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів, – який відображається в кількості звернень громадян. Цей показник взятий тому, що якщо держава не захищає належним чином права громадян як споживачів, довіра до органів виконавчої влади, на які покладена ця функція зникає і громадяни намагаються захищати свої конституційні права самотужки – методами, які не відповідають демократичному суспільству та етапу розвитку людства до якого прагне наша нація. У такому випадку постає питання щодо доцільності існування такого державного утворення, яке не може виконувати свої зобов'язання перед населенням, яке воно об'єднує.

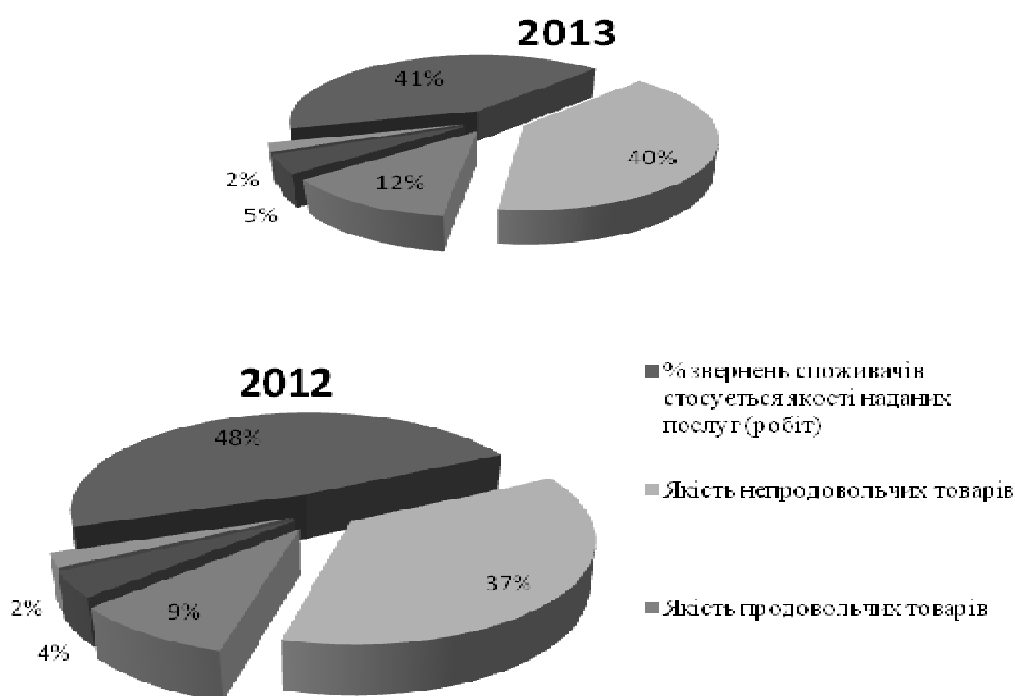

Рис. 1. Структура звернень в розрізі 2012 та 2013 року

Критерієм рівня довіри до органів виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів служить кількість звернень громадян. Протягом 2013 року до територіальних органів Держспоживінспекції України надійшло понад 31,5 тис. пропозицій, звернень, скарг та заяв від споживачів, що на 31 % більше чим в попередньому році [6]. Зокрема, як засвідчує аналіз, 41,4 % звернень споживачів стосується якості наданих послуг та робіт, з них: 27,6 % припадає на житлово-комунальні послуги, 5,0 % – послуги зв'язку; 39,9 % – якість

непродовольчих товарів; 12,4 % – якість продовольчих товарів, 4,4 % - придбання товарів через Інтернет, поза торговельними або офісними приміщеннями, при укладанні договору на відстані та 1,9 % – порушення у сфері ресторанного господарства. Структура звернень в розрізі 2012 та 2013 року подана на рисунку 1. За результатами розгляду звернень громадян у 2013 році 76,4 % вимог споживачів були задоволені, в 2012 році задоволені вимоги 72,9 % споживачів, вдалось повернути споживачам 5,8 млн грн за неякісні товари та надані послуги. На підставі звернень споживачів в 2013 році здійснювались контрольні заходи в 6,2 тис. суб'єктів господарювання, в попередньому році перевірками було охоплено 5,1 тисячу.

Таблиця 1

**Вихідні данні для аналізу впливу факторів
на кількість звернень громадян**

	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6
Вінницька	358	1619953	29099	32820	2400	1100	9170,503
Волинська	712	1037230	17637	20804	1600	900	13338,61
Дніпропетровська	2188	3304486	140020	104719	4100	1200	60690,88
Донецька	2251	4362557	161021	96242	5200	1500	43287,27
Житомирська	163	1269672	21928	26673	1900	400	8145,258
Закарпатська	179	1251560	18054	21473	1400	400	21369,56
Запорізька	622	1784454	49525	49453	2300	600	21776,31
Івано-Франківська	286	1379062	26752	25658	1600	500	13299,45
Київська обласна	304	1716273	59154	55381	2900	700	46227,17
Кіровоградська	517	988756	20041	25119	1600	400	7422,072
Луганська	1122	2251954	57202	46536	2600	600	21475,04
Львівська	822	2522332	52103	68231	3900	1500	32693,61
Миколаївська	1114	1172766	27633	40306	1500	500	12846,36
Одеська	1529	2384100	61499	78666	3200	800	41438,96
Полтавська	1654	1459983	52252	37461	1500	700	16853,85
Рівненська	1137	1155808	19302	20570	2100	800	8872,439
Сумська	322	1141057	22907	24300	1600	800	11021,22
Тернопільська	168	1074076	16294	22369	1100	900	7794,453
Харківська	700	2728783	76866	78516	3800	1700	28480,75
Херсонська	996	1076800	18448	30553	1300	300	6697,288
Хмельницька	203	1310801	22843	28155	1900	900	9606,812
Черкаська	727	1265259	27012	28974	1800	400	9711,494
Чернівецька	510	904098	11969	17696	1000	300	6418,403
Чернігівська	506	1069260	21165	20444	1800	600	9567,656
м. Києва	2575	2803716	223774	268780	4700	1600	239720,8
м. Севастополь	877	381474	9359	15676	700	200	5207,44
АР Крим	1622	1956422	38220	56206	2800	1300	17197,46
Усього	24164	45372692	1302079	1341781	62200	21600	730331,1
Сер. Значення	894,963	1680470,074	48225,14815	49695,59259	2303,704	800	27049,3

Досліджуючи оцінки результативності державного управління, у тому числі і у сфері захисту прав громадян як споживачів на нашу думку варто розглянути фактори які впливають на кількість звернень громадян, згрупувавши їх на:

Ø фактори внутрішнього впливу – які залежать від ефективності роботи

органів захисту прав споживачів;

Ø фактори зовнішнього впливу які склались в кожному регіоні в залежності від його економічного та історичного розвитку.

Основними зовнішніми чинниками які впливають на кількість звернень громадян і не залежать від ефективності проведеної роботи органами Держспоживінспекції на нашу думку є:

Ø кількість населення яке проживає в регіоні;

Ø кількість суб'єктів господарювання які здійснюють свою діяльність в регіоні, зокрема тих які безпосередньо контактують з споживачами і здійснюють роздрібну реалізацію та надають послуги і виконують роботи для населення;

Ø обсяг регіонального продукту виробленого на тій чи іншій території;

Ø обсяг імпортової продукції яка реалізується в області.

Перелік цих показників при бажанні можливо збільшити, а також деталізувати уже приведені, наприклад населення в залежності від вікової категорії, статі чи діяльності, але обмежимося обраним переліком.

Аналіз впливу факторів на рівень довіри населення до органів захисту прав споживачів, який відображається в кількості звернень громадян з приводу порушень їх конституційних прав проведемо за допомогою кореляційно-регресійного аналізу. Для проведення дослідження використаємо наступні фактори, від яких, на нашу думку, залежить кількість звернень громадян:

x_1 – кількість населення в області;

x_2 – обсяг продукції виробленої в регіоні який вимірюється в млн грн;

x_3 – кількість суб'єктів господарювання які зареєстровані на території регіону;

x_4 – кількість суб'єктів господарювання які займаються торгівлею;

x_5 – кількість суб'єктів господарювання які займаються ресторанним бізнесом;

x_6 – обсяг імпортової продукції в регіоні який вимірюється в млн грн;

У табл. 1 представлені абсолютні значення вибраних зовнішніх статистичних показників в розрізі регіонів [7].

Математичні розрахунки проводимо за існуючою методикою [8; 9] з використанням програми MSExcel за допомогою майстра математичних та статистичних функцій.

Вибираємо лінійний тип взаємозалежності між результативною та факторною ознакою. Рівняння регресії записуємо у вигляді:

$$y = a_1x_1 + a_2x_2 + a_3x_3 + a_4x_4 + a_5x_5 + a_6x_6.$$

Використовуємо функцію ЛИНЕЙН для визначення коефіцієнтів a_i , та основних параметрів рівняння:

Таблиця 2

Коефіцієнти рівняння кореляції та основні параметри

a_6	a_5	a_4	a_3	a_2	a_1
-0,02178	-0,201936942	-0,102199449	0,026009556	0,004974	0,000175
0,013085	0,382128311	0,358114825	0,012947623	0,007298	0,000523
0,878825	440,6371353	Н/Д	Н/Д	Н/Д	Н/Д
25,3839	21	Н/Д	Н/Д	Н/Д	Н/Д
29571391	4077382,784	Н/Д	Н/Д	Н/Д	Н/Д

У результаті отримаємо коефіцієнти кореляції вказані з права наліво, а також інші параметри рівняння.

Для побудови нашої моделі та визначення залежності y від $x_1...x_5$ розрахуємо парні коефіцієнти кореляції.

Таблиця 3

Коефіцієнти кореляції для аналізу кількості звернень громадян

	y	x1	x2	x3	x4	x5	x6
y	1	0,678995005	0,79765865	0,727532781	0,66633	0,496461	0,623576
x1		1	0,836578336	0,667713572	0,951155	0,763365	0,497741
x2			1	0,93028325	0,866173	0,673847	0,85664
x3				1	0,771893	0,644226	0,966721
x4					1	0,828207	0,631027
x5						1	0,51223
x6							1

Аналізуючи таблицю 3 приходимо до висновку, що між x1 та x2 ; між x1 і x4; між x2 і x3; між x2 і x4; між x2 і x6 існує мультиколінеарність, тому проводячи покрокові дії з моделі виключаємо x2, x4, x6.

Таблиця 4

Коефіцієнти кореляції для аналізу кількості звернень громадян

	y	x1	x3	x5
y	1	0,678995	0,727532781	0,496461
x1		1	0,667713572	0,763365
x3			1	0,6444226
x5				1

Відповідно розрахуємо параметри моделі, яка буде включати в себе факторні ознаки: x1 – (кількість населення в області), x3 – (кількість суб'єктів господарювання які зареєстровані на території регіону), x5 – (кількість суб'єктів господарювання які займаються ресторанним бізнесом).

Коефіцієнти кореляційного рівняння ai та основні параметри моделі представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

Коефіцієнти рівняння кореляції та основні параметри

a5	a3	a1
-0,27176	0,006902346	0,000438996
0,31075	0,002349099	0,000151802
0,858636	445,1926223	Н/Д
48,59161	24	Н/Д
28892059	4756715,302	Н/Д

Рівняння матиме такий вигляд:

$$y = 0,000438996x1 + 0,006902346x3 - 0,27176x5.$$

Здійснимо аналіз параметрів отриманого рівняння:

$R^2 = 0,858636$ – коефіцієнт детермінації, який підтверджує що кількість скарг у на 85,8636 % описується вибраним набором факторів x.

$R = 0,926626$ – множинний коефіцієнт кореляції є основним показником щільності взаємозв'язку величини y з факторами x. Відповідно коефіцієнт детермінації, який визначає тісноту зв'язку з врахуванням ступенів свободи як загальної так і залишкової дисперсії визначається за формулою:

$$R_{\text{скор}}^2 = 1 - (1 - R^2) \cdot \frac{n-1}{n-m-1};$$

Провівши розрахунки отримаємо що в нашому випадку цей коефіцієнт рівний 0,8401972, що свідчить про таку оцінку зв'язку, яка не залежить від числа факторів і може порівнюватися з різними моделями та будь-яким числом факторів.

Проводимо аналіз рівняння:

1. Адекватність моделі в цілому:

$$R^2=0,858636$$

$$R=0,926626$$

$$F \text{ (розрах.)}=48,59161, F \text{ (табл. 05; 3; 24)}=8,64$$

Перевіряємо початкову гіпотезу H_0 : згідно якої всі коефіцієнти рівняння множинної регресії дорівнюють нулю

$$a_i = 0; (i = 1, 2, \dots, n)$$

Альтернативна H_1 : передбачає що існує хоча б один коефіцієнт рівняння множинної регресії відмінний від 0. Перевірка здійснюється за допомогою статистики Фішера з n і $m-n-1$ ступенями свободи та рівнем довіри $(1-\alpha)$ 100 %, в випадку якщо $F \text{ (розрах.)} > F \text{ (табл.)}$, то модель є адекватною в цілому, відповідно в нашому випадку модель адекватна в цілому за критерієм Фішера.

2. Перевіримо значущість коефіцієнта множинної кореляції, розрахункове значення t -статистики Стьюдента визначаємо за формулою:

$$t = \frac{R\sqrt{m-n-1}}{\sqrt{1-R^2}};$$

Після проведених розрахунків отримаємо що $t \text{ (розрах.)}=11,819$, за таблицями знайдемо значення t -статистики Стьюдента при рівні значущості $\alpha/2$ та $n-m-1$ – ступенях вільності, $(\alpha=0,05)$ $t \text{ (табл. 0,025; 23)}=2,069$, отже $t \text{ (розрах.)} > t \text{ (табл.)}$, відповідно констатуємо що множинний коефіцієнт кореляції адекватний (або значущий) за критерієм Стьюдента.

2.1. Знайдемо довірчі інтервали коефіцієнта множинної кореляції для рівня значущості $\alpha=0,05$ і ступеня свободи $k=n-m-1$ (для нашого випадку $k=23$), інтервал надійності для множинного коефіцієнта кореляції визначається за формулою:

$$\Delta R = t_{\alpha/2, k} \frac{1-R}{\sqrt{m}}$$

$$\Delta R=0,031563, \text{ а значить } 0,926626-0,031563 < R < 0,926626+0,031563$$

3. Перевіримо значущість коефіцієнтів рівняння регресії. Перевіряємо нульову гіпотезу H_0 : де коефіцієнт $a_i=0$ проти альтернативної гіпотези H_1 : $a_i \neq 0$ (при $i=1, 3, 4, 6$) використовуючи при цьому t -критерій Стьюдента. Розрахункове значення t -статистики Стьюдента для кожного коефіцієнта становить:

$$t(a_1)=2,8919$$

$$t(a_3)=2,9383$$

$$t(a_5)=-0,8745$$

За рівнем надійності 0,05 коефіцієнти рівняння множинної регресії a_1 і a_3 є значущими оскільки табличне значення t -статистики Стьюдента $t(0,025; 23)=2,069$, а відповідні розрахункові значення цього критерію містяться в діапазоні значень від 2,8919 до 2,9383, коефіцієнт a_5 є значущим на рівні довіри $\alpha=0,4$.

3.1. Знайдемо довірчі інтервали коефіцієнтів рівняння регресії. Для рівня значущості $\alpha=0,05$ і ступеня свободи $k=n-m-1$ довірчим інтервалом є інтервал з випадково визначеними межами, що з рівнем довіри $(1-\alpha)$ накриває істинне значення коефіцієнта регресії і задається рівнянням:

$$\Delta a_i = t_{\alpha/2, k} \cdot S_{a_i}^2$$

$S_{a_i}^2$ - статистика Стьюдента з $k=n-m-1$ ступенями свободи;

$t_{\alpha/2, k}$ - середньоквадратичне відхилення.

Параметри регресійного рівняння за рівнів надійності вказаних вище мають наступні довірчі інтервали:

$$-0,000469 < a_1 < 0,001347$$

$$-0,007458 < a_3 < 0,021262$$

$$-0,345613 < a_5 < 0,197913$$

Отже, при виведенні рівняння множинної регресії його коефіцієнти мають різні розмірності, а це означає, що вони є не порівняльними. відповідно на їх основі не можливо встановити найбільший вплив того чи іншого фактора на результуючий показник та виявити ті резерви зміни результуючого показника, які закладені в факторних показниках. Ці невизначеності можливо усунути завдяки частковим коефіцієнтам еластичності ε .

Таким чином, отримаємо: $\varepsilon(1)=0,8243$; $\varepsilon(3)=0,3833$; $\varepsilon(5)= -0,2429$.

Визначивши бета-коефіцієнти $b_1 \approx 0,562$ $b_3 \approx 0,51$ $b_5 \approx -0,172$

та дельта коефіцієнти $\Delta_1 \approx 0,434$ $\Delta_3 \approx 0,422$ $\Delta_5 \approx -0,097$

Можемо зробити висновок що наша величина у-кількість звернень громадян залежить в першу чергу від $x1$ – чисельності самих громадян які проживають в даному регіоні по друге від $x3$ – кількості суб'єктів господарювання які здійснюють свою діяльність на території регіону, а також в результаті конкурентних дій кількість звернень пов'язаних з якістю харчування буде зменшуватись при збільшенні суб'єктів господарювання які займаються даним видом діяльності.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Визначено критерії результативності системи захисту прав споживачів, в контексті комплексної соціальної ефективності, що відображає стан та реальну роль системи захисту прав споживачів в суспільній життєдіяльності. Встановлено залежність між системою захисту прав споживачів та рівнем і якістю вирішення основних проблем розвитку суспільства. Про ступінь результативності свідчить узагальнюючий індикатор стану, яким є рівень довіри населення до органів виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів, виражений в кількості звернень громадян.

Здійснено кореляційно-регресійний аналіз впливу чинників на кількість звернень громадян. Отримане рівняння регресії дає змогу спланувати, на скільки зміниться кількість звернень громадян при зміні зовнішніх загальноекономічних чинників.

Список використаних джерел

1. Калита П. Звенья одной цепи: Защита потребителей и товаропроизводителей немислима без интегрирующей основы – качества / П. Калита // Споживач. – 1997 – № 8.
2. Мазаракі А. А. Захист прав споживачів: соціально-правовий аспект / Київський національний торговельно-економічний ун-т / А. А. Мазаракі, О. М. Язвінська, Л. В. Ніколаєва, Н. В. Притульська, Л. М. Іваненко ; за заг. ред. Людмила Вікторівна Ніколаєва. — К. : КНТЕУ, 2002. — 312 с.
3. Салухіна Н. Г. Захист прав споживачів : навч. посібник / Н. Г. Салухіна, О. М. Язвінська, О. І. Башкатова. — К. : МАУП, 2007. — 382 с.
4. Язвінська О. М. Історія консюмеризму : навч. посіб. для студ. вищих закл. освіти з підприємництва і торгівлі / О. М. Язвінська — 2.вид., доп. й перероб. — К. : КНТЕУ, 2003. — 363 с.
5. Дудла І. О. Захист прав споживачів : навч. посіб. для студ. ВНЗ / І. О. Дудла — Чернігів : ЧДТУ, 2006. — 268 с.
6. Аналіз роботи територіальних органів Держспоживінспекції України за 2012 та 2013 роки // Internet-сайт Держспоживінспекції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dsiu.gov.ua.
7. Статистичний щорічник України за 2012 рік. / За редакцією. О. Г. Осауленка – К. : Державна служба статистики України, 2012 р.

8. Бараз В. Р. Корреляционно-регрессионный анализ связи показателей коммерческой деятельности с использованием Excel : учебное пособие. / В. Р. Бараз – Екатеринбург : ГОУВПО «УГТУ-УПИ». 2005. – 102 с.

9. Григорків В. С. Економетрика : лабораторний практикум. Ч. 1. : навч. посібник. / В. С. Григорків, О. Ю. Якутова. – Чернівці : Рута, 2006. – 124 с.

УДК 336.012.23

Малярчук О. В.,

Буковинський державний фінансово-економічний університет,
м. Чернівці

Механізм фінансового забезпечення інноваційного розвитку

Розглянуто суть фінансового механізму інноваційного розвитку. Визначено необхідність його побудови як векторної фінансової системи поетапної підтримки життєвого циклу інновацій. Проаналізовано сучасний стан та структуру механізму фінансового забезпечення інновації. Виокремлено ключову роль держави, як рушійної сили реалізації інноваційної політики країни, зокрема підтримання достатнього рівня наукоємності ВВП використовуючи практику економічно та соціально розвинутих країн.

Ключові слова: інновація, інноваційний потенціал, фінансове забезпечення, фінансовий механізм, інноваційна політика, наукоємність ВВП.

Рассмотрена сущность финансового механизма инновационного развития. Определена необходимость его построения как векторной финансовой системы поэтапной поддержки жизненного цикла инноваций. Проанализировано современное состояние и структуру механизма финансового обеспечения инновации. Выделена ключевая роль государства, как движущей силы реализации инновационной политики страны, в частности поддержание достаточного уровня наукоёмкости ВВП используя практику экономически и социально развитых стран.

Ключевые слова: инновация, инновационный потенциал, финансовое обеспечение, финансовый механизм, инновационная политика, наукоёмкость ВВП.

The present paper considers the nature of the financial mechanism of innovative development. There is a necessity of its modeling as a vector of the financial system supporting phased life cycle innovation. The current state and mechanism structure of the financial support innovation are under investigation. The key role of the state as a driving force of implementing the country's innovation policy is under study, in particular maintaining a sufficient level of knowledge-intensity of GDP using the practice of economically and socially developed countries.

Keywords: innovation, innovation potential, financial security, financial mechanism, innovation policy, research intensity of GDP.

Постановка проблеми. Сучасні тенденції конкурентного розвитку національних економічних систем вимагають побудови надійної стратегії зростання національної економіки. Основою такого зростання, у розвинених економічно та технологічно країнах світу виступає інноваційна діяльність. Так, за світовими даними, технологічні інновації забезпечують майже 50 % ефективності ринкової економіки та до 85 % приросту ВВП.

Проте в Україні існує фундаментальна суперечливість між досить потужним інноваційним потенціалом і фінансовими можливостями його реалізації. Наукоємність ВВП постійно знижується 0,81 % у 2012 році, 0,29 % у 2013 році та дещо менший показник передбачається у 2014 році. Це у той час, як середньосвітовий показник становить 1,9 % ВВП, а найбільш розвинені країни світу подолали поріг витрат на наукові дослідження у 3 відсотки [15]. Тому, особливо актуально постає побудова адекватного фінансового механізму